

prof. dr. sc. Damir Primorac¹

EUROPSKI UHIDBENI NALOG I PRIVREMENA ODGODA PREDAJE TRAŽENE OSOBE ZBOG POSTOJANJA OZBILJNIH HUMANITARNIH RAZLOGA – AKTUALNI PRIMJERI IZ SUDSKE PRAKSE

Izvorni znanstveni rad / Original scientific paper

UDK / UDC: 343.24/.297

DOI: 10.51650/ezrvs.2023.1-2.3

Primljeno / Received: 24/05/2023

Prihvaćeno / Accepted: 06/06/2023

Za razliku od tradicionalnog oblika izručenja traženih osoba koji je bio dugotrajan i složen postupak te nije postigao željeni učinak, europski uhidbeni nalog, kao pojednostavljeni oblik predaje traženih osoba, omogućio je slobodan i brz protok pravosudnih odluka u kaznenim stvarima na području slobode, sigurnosti i pravde. Radi se o pravnom institutu međunarodne kaznenopravne pomoći koji u sebi uključuje visoku razinu povjerenja i međusobnog priznanja unutar država članica Europske unije, a temelji se na Okvirnoj odluci Vijeća Europske unije od 13. lipnja 2002. godine o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica 2002/584/PUP. Europski uhidbeni nalog, uz ostalo, propisuje i razloge za obvezno te fakultativno neizvršavanje europskog uhidbenog naloga, kao i mogućnost privremene odgode predaje tražene osobe ako postoje razlozi da bi se time ugrozilo njezino zdravlje ili život (ozbiljni humanitarni razlozi). U tom kontekstu, autor je kroz sudsku praksu hrvatskih sudova i praksu Suda Europske unije razmotrio razne situacije koje se mogu pojaviti kod privremene odgode predaje tražene osobe zbog postojanja ozbiljnih humanitarnih razloga. Ujedno, autor predlaže rješenja pojedinih spornih pitanja kao npr. koliko dugo može trajati privremena odgoda, koje su sve mogućnosti pravosudnih tijela ako se vidi da će humanitarni razlozi trajati dulje vrijeme ili čak trajno i sl.

Ključne riječi: država izdavanja, europski uhidbeni nalog, država izvršenja, privremena odgoda, ozbiljni humanitarni razlozi.

1. Uvod

Prije ulaska Republike Hrvatske (dalje: RH) u Europsku uniju (dalje: EU) pravosudna suradnja RH s drugim državama, pa tako i s državama članicama EU, bila je uređena Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (dalje: ZMPPKS).² Donošenjem Zakona

¹ Odvjetničko društvo "Primorac i partneri" d.o.o., Split, e-mail: damir.primorac@primorac-partners.com

² Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Narodne novine br. 178/04).

o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama EU (dalje: Zakon o pravosudnoj suradnji),³ pravosudna suradnja u kaznenim stvarima između RH i država članica EU uređena je tim zakonom, dok se pravosudna suradnja u kaznenim stvarima između RH i tzv. trećih država (države koje nisu članice EU) i dalje ostvaruje na temelju ZMPPKS.⁴ Prema tome, najvažniji izvori unutarnjeg prava o međunarodnoj kaznenopravnoj pomoći u RH su Zakon o pravosudnoj suradnji i ZMPPKS, dok su međunarodni ugovori (npr. Konvencije Vijeća Europe, Konvencije Ujedinjenih naroda, dvostrani međunarodni ugovori i dr.) najvažniji izvori međunarodnog prava.⁵ Poznato je da su međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom Republike Hrvatske (dalje: Ustav RH) i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjeg pravnog poretka RH, a po pravnoj su snazi iznad zakona.⁶

U okviru međunarodne pravne pomoći u kaznenim postupcima, ZMPPKS uređuje i postupak izručenja, koji se tijekom vremena pokazao kao dosta složen i dugotrajan, a samim time i neučinkovit, što nije slučaj s europskim uhidbenim nalogom (dalje: EUN).⁷ Uostalom, i u uvodnom dijelu Okvirne Odluke Vijeća Europske unije od 13. lipnja 2002. godine o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica 2002/584/PUP (dalje: Okvirna odluka)⁸ izričito je navedeno kako će se uvođenjem pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhu izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona putem EUN omogućiti ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručenja.

Pravosudno tijelo države izvršenja EUN ima opću dužnost, sukladno temeljnim načelima uzajamnog priznavanja i povjerenja između država članica EU, a nakon što rješenje o predaji postane pravomoćno, odmah izvršiti predaju tražene osobe državi koja je izdala EUN. Međutim, pravosudno tijelo izvršenja može iznimno odlučiti da se privremeno odgodi predaja zbog ozbiljnih humanitarnih razloga odnosno postojanja opasnosti da bi se predajom ugrozilo zdravlje ili život tražene osobe.⁹ O tim okolnostima odmah će se obavijestiti pravosudno tijelo izdavanja EUN te će se dogovoriti novi način, mjesto i vrijeme predaje.¹⁰

Imajući u vidu da odgoda zbog ozbiljnih humanitarnih razloga može biti samo privremena (dakle, ne i trajna), svjesni smo kako se u praksi mogu pojaviti slučajevi da ti razlozi mogu trajati dulje vremensko razdoblje ili čak trajno, pa se onda opravdano postavlja pitanje što u takvoj situaciji može napraviti pravosudno tijelo koje treba izvršiti EUN. U tom smislu, u

³ Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama EU (Narodne novine br. 91/2010, 81/2013, 124/2013, 26/2015, 102/2017, 68/2108, 70/2019 i 141/2020).

⁴ Primorac, D.; Krmek, M i Pilić, M. (2015). Zbornik radova s međunarodne naučno-stručne konferencije pod naslovom „Usklađivanje zakonodavstva s ACQUIS-em“, International Burch University, Sarajevo, str. 106.

⁵ O izvorima vidjeti kod: Krapac, D. (2006). Međunarodna kaznenopravna pomoć, Narodne novine, Zagreb, str. 5 i 6. Nadalje, u čl. 1. st. 1. ZMPPKS propisano je kako se ZMPPKS uređuje međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno. U konkretnom slučaju to bi značilo da se ZMPPKS primjenjuje supsidijarno, ako za pojedini slučaj nema mjerodavne norme međunarodnog prava (Krapac, D. *op. cit.* str. 7).

⁶ Čl. 134. Ustava RH (Narodne novine br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14).

⁷ Primorac, D; Buhovac, M; Pilić, M. (2020). Teorijski i praktični aspekti pravosudne suradnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine u postupcima izručenja vlastitih državljana, Godišnjak akademija pravnih znanosti Hrvatske, Vol. XI, 1/2020, Zagreb, str. 16-17.

⁸ Službeni list Europske unije SL L 190 od 18. srpnja 2002. godine.

⁹ Čl. 23. Okvirne odluke te čl. 35. Zakona o pravosudnoj suradnji.

¹⁰ Burić, Z. (2007). Europski uhidbeni nalog, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, Vol. 14, br. 1/2007, Zagreb, str. 246.

radu će se dati prikaz i analize pojedinih primjera iz recentne sudske prakse koji se odnose na privremenu odgodu predaje tražene osobe zbog npr. dugotrajne ozbiljne bolesti, a što će ujedno biti i odgovor koje sve mogućnosti ima pravosudno tijelo izvršenja EUN ukoliko se nađe u takvoj situaciji.

2. Normativna rješenja Europske unije i Republike Hrvatske o EUN

EUN je pravni instrument koji je zamijenio sve dotadašnje instrumente za izručenje tražene osoba na području EU u cilju kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.¹¹ Sukladno donesenoj Okvirnoj odluci, države članice EU imale su obvezu poduzeti sve potrebne mjere kako bi Okvirnu odluku implementirale u svoje zakonodavstvo najkasnije do 31. prosinca 2003. godine, što je najveći broj država i učinio (međutim, Italija je to učinila tek 2005. godine, Njemačka 2006. godine itd.), tako da se EUN, uz određene iznimke, na području EU počeo primjenjivati od 01. siječnja 2004. godine.¹²

EUN se prvenstveno temelji na načelima uzajamnog priznavanja i visokoj razini povjerenja između država članica EU.¹³ U pogledu toga već su na sastanku Europskog vijeća u Tampereu koji je održan 1999. godine doneseni zaključci, među kojima je izričito navedeno kako provedba načela uzajamnog priznavanja odluka u kazneni stvarima pretpostavlja da države članice EU imaju povjerenje u kaznenopravne sustave drugih država članica EU.¹⁴ To povjerenje se temelji na zajedničkoj predanosti država članica EU sukladno načelima slobode, demokracije, poštivanju ljudskih prava i temeljnih sloboda te vladavini prava.¹⁵

Za razliku od ranijeg oblika izručenja, europski uhidbeni nalog uključuje pet bitnih značajki:¹⁶

- izravnu komunikaciju između pravosudnih tijela država članica EU,
- odluku o predaju donose isključivo tijela sudbene vlasti (dakle, bez uplitanja izvršne vlasti),
- za 32 taksativno navedena kaznena djela isključena je mogućnost provjere dvostruke kažnjivosti,
- omogućena je predaja vlastitih državljana,
- propisani su kraći rokovi u postupku izvršenja EUN i predaje tražene osobe.

¹¹ Čl. 1. Okvirne odluke. Vidjeti o tome kod: Krapac, D. (2014). Okvirna odluka Vijeća (Europske unije) od 13. VI. 2002. o Europskom uhidbenom nalogu (EUN) i postupcima predaje između država članica (2002/584/PUP), Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol 64, No. 5-6, str. 955.

¹² Primorac, D. (2018). Europski uhidbeni nalog – teorija i praksa, Alfa, Zagreb, str. 13. O tome i kod: Krapac, D: *op. cit.* str. 958; Krapac, D: *op. cit.* str. 958-959 te Turudić, I.; Pavelin Borzić, T. i Bujas, I. (2014), Europski uhidbeni nalog s primjerima iz sudske prakse, Novi informator, Zagreb, str. 24-27.

¹³ Primorac, D.; Buhovac, M.; Pilić, M. (2018). Europski istražni nalog kao novi instrument pravosudne suradnje država članica u kaznenim predmetima s posebnim osvrtom na hrvatsko pravo, Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske, Vol. X No. 1, Zagreb, str. 354.

¹⁴ Burić, Z. *op. cit.*, str. 219.

¹⁵ Program mjera za provedbu temelja uzajamnog priznavanja odluka u kaznenim stvarima, Službeni list Europske unije SL C 12 od 15. siječnja 2001. godine, str. 10. Vidjeti i kod: Đurđević, Z. (2008). Lisabonski ugovor: prekretnica u razvoju kaznenog prava u Europi, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, Vol. 15, br. 2/2008, Zagreb, str. 1090.

¹⁶ Primorac, D. (2018), Europski uhidbeni nalog – teorija i praksa, *op. cit.*, str. 20.

Odmah nakon početka primjene EUN primijećeno je kako je postignuta puno veća učinkovitost u postupcima predaje traženih osoba,¹⁷ a naročito brzina postupanja u tim predmetima, što je posve drukčije nego što je to bilo kod tradicionalnog oblika izručenja koji je postojao u državama članicama EU prije donošenja Okvirne odluke.¹⁸

Potreba donošenja Okvirne odluke, kao i uvođenje novog oblika pravosudne suradnje između država članica EU kroz primjenu EUN, prije svega je posljedica rastućeg međunarodnog organiziranog kriminala, slijedom čega je EU trebala žurno i učinkovito odgovoriti u cilju sprječavanja takvih i sličnih oblika činjenja kaznenih djela.¹⁹

Okvirna odluka izmijenjena je Okvirnom odlukom Vijeća Europske unije 2009/299/PUP o izmjeni okvirnih odluka 2002/584/PUP, 2005/214/PUP, 2006/783/PUP, 2008/909/PUP i 2008/947/PUP radi jačanja postupovnih prava osoba i poticanja primjene načela uzajamnog priznavanja odluka donesenih na suđenju u odsutnosti dotične osobe.²⁰ Tom izmjenom određeni su uvjeti pod kojima se ne bi smjelo odbiti priznavanje i izvršenje odluke donesene nakon suđenja na kojemu se određena osoba nije osobno pojavila.²¹

U RH postupak predaje temeljem EUN uređen je Zakonom o pravosudnoj suradnji koji je donesen 2010. godine, ali je u prijelaznim i završnim odredbama navedeno kako stupa na snagu s danom pristupanja RH u EU (što je bilo 01. srpnja 2013. godine). Osim EUN, Zakon o pravosudnoj suradnji uređuje još: europski istražni nalog, nalog za osiguranje imovine, priznanje i izvršenje odluka o oduzimanju imovine ili predmeta, priznanje i izvršenje odluka o novčanoj kazni, priznanje i izvršenje presuda kojima je izrečena kazna zatvora ili mjera koja uključuje oduzimanje slobode, priznanje i izvršenje presuda i odluka kojima su izrečene probacijske mjere i alternativne sankcije, priznanje i izvršenje odluka o mjerama opreza i europski nalog za zaštitu.²²

S obzirom da je do donošenja Zakona o pravosudnoj suradnji (srpanj 2010. godine) prema tadašnjoj odredbi čl. 9. st. 2. Ustava RH bilo propisano kako državljanin RH ne može biti progan iz RH niti mu se može oduzeti državljanstvo, a niti može biti izručen drugoj državi, te da prema odredbama Okvirne odluke vlastito državljanstvo nije prepreka za predaju, trebalo je pristupiti izmjeni Ustava RH u tom dijelu. Sukladno tome, u lipnju 2010. godine izmijenjena je navedena odredba te je propisano kako državljanin RH ne može biti progan iz RH niti mu se može oduzeti državljanstvo, a ne može biti ni izručen drugoj državi,

¹⁷ Filipović u analizi primjene europskog uhidbenog naloga navodi kako je Okvirna odluka dokazala svoju neupitnu djelotvornost jer je samo u razdoblju od 2005. do 2009. godine izdano 54 689 EUN, a izvršeno je njih 11 630 (Filipović, I., Implementacija europskog uhidbenog naloga u pravni poredak RH, Policijska sigurnost (Zagreb), br. 1/2012, str. 202.

¹⁸ Prema Đurđević, novi postupak predaje postao je učinkovitiji i brži svevši prosječno vrijeme izvršenja naloga s 9 mjeseci na 45 dana. Tako je već tijekom 2005. godine u 17 država članica uhićeno 1526 osoba od kojih je 1295 predano državi izdavateljici naloga, što daje stopu predaje od 85% (Đurđević, Z., Europski sud pravde i legitimitet europskog uhidbenog naloga, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), Vol. 14, br. 2/2007, str. 1024).

¹⁹ O tome kod Turudić, I. (2014). Europski uhidbeni nalog s osvrtom na praksu hrvatskih sudova, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), Vol. 21, br. 2/2014, str. 329.

²⁰ Službeni list Europske unije SL L 81/24 od 27. ožujka 2009. godine.

²¹ Vidjeti toč. 6. preambule Okvirne odluke Vijeća Europske unije 2009/299/PUP o izmjeni okvirnih odluka 2002/584/PUP, 2005/214/PUP, 2006/783/PUP, 2008/909/PUP i 2008/947/PUP radi jačanja postupovnih prava osoba i poticanja primjene načela uzajamnog priznavanja odluka donesenih na suđenju u odsutnosti dotične osobe (Službeni list Europske unije L 81/24 od 27. ožujka 2009. godine).

²² Čl. 1. Zakona o pravosudnoj suradnji.

osim kada se mora izvršiti odluka o izručenju i predaji donesena u skladu s međunarodnim ugovorom ili pravnom stečevinom EU.²³ Budući da je ovaj članak izmijenjen prije nego li je RH pristupila EU, u završnim odredbama navedeno je kako promjena Ustava RH u tom dijelu stupa na snagu danom pristupanja RH u EU.

Važno je naglasiti kako se postupak usklađivanja zakonodavstva RH s pravnom stečevinom EU koji je započeo tijekom pristupnih pregovora, redovito nastavlja i dalje, što je u skladu s Ugovorom o pristupanju EU,²⁴ i što je rezultat dosadašnjih izmjena i dopuna Zakona o pravosudnoj suradnji. Prema tome, glavni razlog tih izmjena i dopuna je ugradnja implementacijskih odredbi Okvirnih odluka i Direktiva Europske unije tako da se na taj način redovito prenose zakonodavni akti Europske unije u području pravosudne suradnje između država članica EU.

Poznato je kako su se u samom početku primjene EUN u EU, pa tako i u RH, javljale mnoge nejasnoće i dvojbe koje su bile vidljive kroz različite sudske odluke, a što je dovelo do otežanog, učinkovitog i pravovremenog funkcioniranja ovog oblika pravosudne suradnje.²⁵ Međutim, tijekom vremena, te poteškoće su u najvećem dijelu razjašnjene, što je u konačnici rezultiralo da je pravni institut EUN postao još učinkovitiji, a uzajamno povjerenje između država članica EU još veće.²⁶

Kada je u pitanju privremena odgoda predaje tražene osobe zbog ozbiljnih humanitarnih razloga treba istaknuti kako su se i tu pojavile određene nejasnoće i dvojbe, posebno stoga što ozbiljni humanitarni razlozi nisu predviđeni kao jedan od razloga za odbijanje izvršenja EUN. Jasno je da navedena predaja može biti samo privremeno odgođena i to u izuzetnim okolnostima odnosno ako postoji osnovani razlog da bi se predajom ugrozilo zdravlje ili život tražene osobe,²⁷ ali je dvojba postojala u svim onim slučajevima kada je postalo očito da ta odgoda, zbog ozbiljnih zdravstvenih problema tražene osobe, može trajati dulje vrijeme. Imajući u vidu da ta dvojba nije razriješena niti Okvirnom odlukom, a niti Zakonom o pravosudnoj suradnji, rješenje je trebalo tražiti u sudskoj praksi Suda Europske unije i hrvatskih sudova, a o čemu će biti riječi u narednom poglavlju.

²³ Promjena Ustava RH iz 2010. godine (Narodne novine br. 76/2010).

²⁴ Ugovor o Europskoj uniji dostupan je na: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0011.01/DOC_2&format=PDF (pristup: 14. svibnja 2023. godine).

²⁵ Vidjeti Rezoluciju Europskog parlamenta od 20. siječnja 2021. godine o provedbi Europskog uhidbenog naloga i postupka predaje između država članica (2019/2207 INI), Službeni list Europske unije br. C 456/2 od 20. siječnja 2021. godine, str. 7-8.

²⁶ Jedan od načina ostvarenja cilja glede uspostave jedinstvenog kaznenog materijalnog i postupovnog prava predstavljaju mehanizmi suradnje u području slobodne, sigurnosti i pravde. U okviru tih mehanizama veliko praktično značenje ima EUN. O tome vidjeti kod Materljan, I.; Materljan, G. (2019). Europski uhidbeni nalog za napredne korisnike: Odluka o neizvršenju naloga zbog obustave istrage *in rem* (načelo *ne bis in idem*) i ispitivanje njezine zakonitosti, Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu, Zagreb, Vol. 26, br. 1/2019, str 60.

²⁷ Garačić, A.; Garačić, Turković, M. (2020). Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članica Europske unije u sudskoj praksi, II. Izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Libertin naklada d.o.o., Rijeka, str. 370-371.

3. Privremena odgoda predaje tražene osobe zbog postojanja ozbiljnih humanitarnih razloga poput opasnosti od očitog ugrožavanja života i zdravlja tražene osobe

3.1. Aktualni primjeri iz hrvatske sudske prakse

Uvjet za predaju tražene osobe je postojanje pravomoćnog rješenja o predaji, a ono se izvršava bez odgode i najkasnije u roku od deset dana od pravomoćnosti rješenja o predaji. Međutim, u izuzetnim okolnostima, sud može privremeno odgoditi predaju tražene osobe zbog postojanja ozbiljnih humanitarnih razloga²⁸ kao npr. postojanje opravdanih razloga koji ukazuju da bi se predajom ugrozio život ili zdravlje tražene osobe.²⁹ U tom slučaju, ako se predaja privremeno odgađa zbog postojanja zdravstvenih razloga, policija će u daljnjem roku od deset dana s nadležnim tijelom države izdavanja dogovoriti novi način, mjesto i vrijeme predaje.³⁰

U jednom takvom predmetu Vrhovni sud RH je svojom odlukom³¹ potvrdio je rješenje Županijskog suda u Velikoj Gorici kojim je zbog postojanja ozbiljnih humanitarnih razloga privremeno odgodio predaju tražene osobe Republici Italiji na temelju EUN. To je argumentirano činjenicom kako je nedvojbeno i općepoznato da je zbog provođenja mjera prevencija za suzbijanje širenja virusa Covid-19, u svim vidovima poslovanja i života, pa i međudržavnoj suradnji, došlo do odgoda. Osim toga, prvostupanjski sud je primio obavijest Odjela S.I.Re.N.E. o nemogućnosti realizacije dogovorene predaje tražene osobe Republici Italiji te je zbog općepoznate situacije s corona virusom, uslijed koje situacije i činjenice je cijela Republika Italija u karanteni, otkazan let preko S. za R. U takvoj situaciji, Vrhovni sud RH je zaključio, kako je neupitno da se radi o ozbiljnim humanitarnim razlozima – izazvanim pandemijom virusa Covid-19, koji pogađaju sve, pa jednako tako i traženu osobu. Imajući u vidu neizvjesnost trajanja pandemije koja u konkretnom slučaju onemogućava predaju tražene osobe, ispravno je prvostupanjski sud odredio da će tijelo koje predaju provodi Odjel S.I.Re.N.E., predaju tražene osobe dogovoriti u daljnjem roku od 10 dana od prestanka razloga za odgodu.

Iz gore navedenog primjera vidljivo je kako je razlog privremene odgode predaje tražene osobe postojanje ozbiljnih humanitarnih razloga. Dakle, u predmetnom slučaju nije riječ o izravnim – konkretnim zdravstvenim problemima tražene osobe, što je najčešći slučaj kada se traži privremena odgoda, već je riječ o pojavi određene bolesti (virus Covid-19) koja se proširila diljem svijeta zbog koje je proglašena pandemija, a što jednako pogađa sve, a ne samo traženu osobu.³² Za pretpostaviti je kako će ovakvih i sličnih situacija u budućnosti biti malo pa je upravo radi toga i zanimljiv ovaj slučaj. Međutim, već u sljedećem primjeru navodi se slučaj kada je u pitanju konkretan zdravstveni problem tražene osobe.

²⁸ Za pojam „ozbiljni humanitarni razlozi“ može se slobodno reći da je on s jedne strane gledišta preuzak, a s druge preširok – vidjeti o tome Izvješće Komisije Europskom parlamentu i vijeću o provedbi Okvirne odluke Vijeća od 13. lipnja 2002. godine o EUN i postupcima predaje između država članica, Bruxelles, COM (2020), str. 21.

²⁹ Čl. 35. st. 3. Zakona o pravosudnoj suradnji.

³⁰ Čl. 35. st. 2. Zakona o pravosudnoj suradnji.

³¹ Kž-eun 10/2020 od 27. travnja 2020. godine.

³² O tome vidjeti kod Primorac, D. (2021). Samoizolacija kao posebna sigurnosna-pravna mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti u kontekstu koronavirusa (COVID-19) – javnopravni aspekti, Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske, Vol. XII No. 1, str. 367-368.

Naime, iz odluke Županijskog suda u Puli³³ vidljivo je kako je prihvaćen prijedlog tražene osobe da mu se privremeno odgodi predaja zbog zdravstvenih razloga. Tražena osoba je 25. i 27. srpnja 2016. godine zatražila privremenu odgodu predaje zbog nastupa opasnosti za zdravlje ukoliko se ne podvrgne očnom zahvatu 23. kolovoza 2016. godine, a uz prijedlog je priložila i obimnu medicinsku dokumentaciju. Prijedlogu za odgodu predaje nije se protivio ni državni odvjetnik, pa je tako sud svojim rješenjem udovoljio prijedlogu za odgodu. Povodom daljnjih prijedloga tražene osobe za privremenu odgodu predaje, sudac istrage je, nakon pozitivnog očitovanja državnog odvjetnika, u više navrata svojim rješenjima određivao privremene odgode.³⁴ Analizirajući stanje u spisu, sveukupnu liječničku dokumentaciju, konkretnu opasnost teških zdravstvenih posljedica (gubitak vida na strani tražene osobe) te potrebu da se tretman i liječenje nastave, sudac istrage usvajao prijedloge tražene osobe za odgodu budući da se radi o postojanju ozbiljnih humanitarnih razloga u odnosu na zdravlje tražene osobe.

Za razliku od prethodnog slučaja, ovdje je riječ o konkretnom zdravstvenom problemu tražene osobe uslijed čega je postojala mogućnost da mu zbog predaje bude ugroženo njegovo zdravlje. Iz sentenci predmetnih odluka nije bilo razvidno je li sud, prije donošenja odluke o privremenoj odgodi predaje tražene osobe, provodio medicinska vještačenja (najvjerojatnije nije) glede zdravstvenog stanja tražene osobe te je očito sam zaključio kako je priložena medicinska dokumentacija dostatna da se usvoje prijedlozi tražene osobe za odgodu.

S druge strane, u jednom odluci Vrhovnog suda RH,³⁵ taj sud dao je za pravo prvostupanjskom sudu kada je odbio privremenu predaju tražene osobe budući da u konkretnom slučaju nisu postojali ozbiljni humanitarni razlozi poput opasnosti od očitog ugrožavanja života ili zdravlja tražene osobe. Naime, iz predmetnog spisa razvidno je da tražena osoba boluje od *angine pectoris* te da joj je u dva navrata tijekom 2016. i 2017. godine ugrađen stent, kao što joj je 21. studenoga 2018. godine pružena medicinska dokumentacija radi gubitka svijesti uslijed fizičkog napora. Međutim, te zdravstvene tegobe evidentno nisu takvog karaktera da bi predstavljale ozbiljni humanitarni razlog za privremenu odgodu predaje tražene osobe jer se radi o višegodišnjim zdravstvenim problemima tražene osobe koja je u kontinuiranom medicinskom tretmanu. To tim više što iz medicinske dokumentacije proizlazi da je traženoj osobi nakon medicinske intervencije 21. studenoga 2018. godine preporučena daljnja obrada i opservacija koju je ona odbila. Stoga, protivno žalbenom prigovoru, nije bilo potrebno provoditi medicinsko vještačenje na istaknute okolnosti pa je pravilno postupio prvostupajski sud kada je takav prijedlog odbio.

Kada su u pitanju prethodna dva slučaja, vidljivo je kako su sudovi, uzimajući u obzir liječničku i drugu dokumentaciju koja se nalazi u spisu, sami prosuđivali, bez provođenja medicinskih vještačenja,³⁶ postoje li u konkretnom slučaju ozbiljni humanitarni razlozi poput opasnosti od očitog ugrožavanja života ili zdravlja tražene osobe. Iako nema zapreke da sudovi sami ocjenjuju (dakle, bez angažiranja sudskog vještaka), a na temelju objektivnih dokaza poput medicinske dokumentacije, hoće li izvršenje EUN ugroziti zdravlje ili život tražene osobe, možda bi bilo uputnije da u takvim slučajevima ipak pribavljaju nalaz i mišljenje sudskih vještaka, kao osoba

³³ Kir-eun-1/16 od 28. studenoga 2016. godine.

³⁴ Vidjeti rješenja Županijskog suda u Puli br. Kir-eun 1/16 od 29. kolovoza 2016. godine, Kir-eun 1/16 od 29. rujna 2016. godine, Kir-eun 1/16 od 27. listopada 2016. godine te Kir-eun 1/16 od 28. studenoga 2016. godine

³⁵ Kž-eun 39/2018 od 08. siječnja 2019. godine

³⁶ Više o vještačenju vidjeti u Pavišić, B. i suradnici (2010). Kazneno postupovno pravo, 3. izdanje, Pravni fakultet u Rijeci, str. 297-300 te u, Zečević, D.; Škavić, J. (2010). Načela sudskomedicinskih vještačenja, Ljevak, Zagreb, str. 14-15.

koje raspolaze stručnim znanjem. Nerijetko se također događa da se u pojedinim slučajevima radi izrade cjelovitog vještačenja mora obaviti i pregled osobe, a jednako tako da se u vještačenju uključe dva ili više sudskih vještaka različitih medicinskih specijalnosti.³⁷ Upravo radi toga se opravdano postavlja pitanje je li sud uvijek kompetentan da bez znanja stručnih osoba iz područja medicinske struke daje odgovore na ovakva i slična pitanja, posebno u onim predmetima gdje je u pitanju opširna i složena medicinska dokumentacija. Prema tome, nema nikakvog razloga da sudovi u takvim i sličnim situacijama ne angažiraju sudske vještake kako bi dobili odgovor na pitanje - hoće li izvršenje EUN ugroziti zdravlje tražene osobe ili ne.³⁸

3.2. Aktualni primjeri iz prakse Suda Europske unije

U pogledu privremene odgode predaje tražene osobe od iznimne važnosti je osvrnuti se na presudu Suda Europske unije donesene povodom zahtjeva koji je uputio *Corte costituzionale* (Ustavni sud Italije).³⁹ Zahtjev Ustavnog suda Italije je u biti u sebi sadržavao pitanje treba li čl. 1. st. 3. Okvirne odluke u svezi s čl. 3, 4 i 5. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (dalje: Povelja)⁴⁰ tumačiti na način da pravosudno tijelo izvršenja koje odlučuje o predaji, u okviru EUN, osobe koja boluje od teških i potencijalno ireverzibilnih kroničnih bolesti, i kada smatra da ta predaja može tu osobu izložiti opasnosti od teškog narušavanja njezina zdravlja, mora od pravosudnog tijela koje je izdalo uhidbeni nalog zatražiti podatke koji omogućuju otklanjanje takve opasnosti i odbiti izvršiti navedenu predaju ako u razumnom roku ne dobije jamstva potrebna za otklanjanje te opasnosti.

Dakle, upit Ustavnog suda Italije ne odnosi se na mogućnost „privremene odgode predaje tražene osobe“ zbog ugrožavanja života ili zdravlja tražene osobe, a što je propisano Okvirnom odlukom,⁴¹ već na mogućnost „odbijanja izvršenja predaje odnosno izvršenja EUN“ zbog „teških i potencijalno ireverzibilnih kroničnih bolesti“, i to u situaciji ako se od pravosudnog tijela koje je izdalo EUN ne dobije potrebno jamstvo da tražena osoba neće biti izložena opasnosti od teškog narušavanja njezina zdravlja ili da će takva opasnost biti otklonjena. Ovdje je važno napomenuti kako Okvirna odluka ne predviđa mogućnost odbijanja izvršenja EUN zbog tog razloga,⁴² rukovodeći se prije svega načelom uzajamnog povjerenja između država članica, kao i načelom uzajamnog priznavanja (koje predstavlja „kamen temeljac“ pravosudne suradnje u kaznenom području). Naime, ta oba načela u pravu EU imaju ključnu važnost s obzirom na to da omogućavaju stvaranje i održavanje područja bez unutarnjih granica te da je osnovni cilj EUN olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju u svrhu toga da EU postane područje slobode, sigurnosti i pravde, zasnivajući se pri tome na visokoj razini povjerenja koje mora postojati između država članica EU.⁴³

³⁷ Zečević, D; Škavić, J. (1996). Osnove sudske medicine za pravnike, Barbat, Zagreb, str. 223.

³⁸ Krapac, D. i suradnici (2014). Kazneno procesno pravo, Prva knjiga: Institucije, VII. Izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Narodne novine, Zagreb, str. 501-504.

³⁹ Presuda Suda Europske unije br. C-699/21 od 18. travnja 2023. godine.

⁴⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=RO> (pristup 16. svibnja 2023. godine).

⁴¹ Čl. 23. st. 4. Okvirne odluke

⁴² Razlozi za obvezno neizvršavanje sadržani su u čl. 3. Okvirne odluke, a razlozi za moguće neizvršavanje EUN u čl. 4. Okvirne odluke.

⁴³ Vidjeti presudu Suda Europske unije br. C-562/21 i C-563/21 (spojeni predmet) od 22. veljače 2022. godine.

Prema tome, odbijanje izvršenja EUN zamišljena je kao iznimka koja se mora usko tumačiti u skladu s odredbama Okvirne odluke (čl. 3. i 4.), dok se samo u iznimnim i opravdanim okolnostima može dogoditi privremena predaje tražene osobe, ali isključivo u okolnostima koje su propisane odredbom čl. 23. st. 4. Okvirne odluke. U tom smislu, pravosudno tijelo je ovlašteno privremeno odgoditi predaju samo onda ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih može smatrati, na temelju objektivnih dokaza, poput liječničkih potvrda ili nalaza vještaka, da izvršenje EUN očito može ugroziti zdravlje tražene osobe, primjerice zbog bolesti ili privremene slabosti prije datuma predviđenog za njegovu predaju.⁴⁴ Međutim, uvažavajući načela uzajamnog priznavanja i povjerenja između država članica EU, činjenicu da se ne smije ugroziti učinkovitost pravosudne suradnje između država članica te činjenicu da tražena osoba ostane nekažnjena,⁴⁵ pravosudno tijelo koje je privremeno odgodilo predaju tražene osobe mora od pravosudnog tijela koje je izdalo EUN zatražiti sve potrebne informacije kako bi se uvjerilo da kazneni progon tražene osobe ili eventualno oduzimanje slobode neće dovesti do toga da mu bude ugrožen život ili zdravlje.⁴⁶ Ako pravosudno tijelo koje je privremeno odgodilo predaju primi sva potrebna jamstva, onda više ne postoje opravdani razlozi za odgodu predaje budući da će tražena osoba imati adekvatnu medicinsku skrb u državi članici EU koja je izdala EUN. Tada se EUN mora izvršiti, što znači da nakon toga pravosudna tijela dviju država dogovaraju novi način, mjesto i vrijeme predaje, i to najkasnije u roku od 10 dana od prestanka razloga za odgodu.

Razmatrajući ta pitanja i Sud Europske unije u svojoj presudi zauzeo je stav kako čl. 1. st. 3. i čl. 23. st. 4. Okvirne odluke u vezi s čl. 4. Povelje treba tumačiti da pravosudno tijelo izvršenja koje treba odlučiti o predaji teško bolesne tražene osobe, u okviru izvršenja EUN, kada smatra da postoje ozbiljni i čvrsti razlozi za vjerovanje da bi ta predaja tu osobu izložila stvarnoj opasnosti od znatnog smanjenja njezina očekivanog životnog vijeka ili od brzog, znatnog i ireverzibilnog pogoršanja njezina zdravstvenog stanja, mora odgoditi tu predaju i zatražiti od pravosudnog tijela koje je izdalo uhidbeni nalog dostavu svih informacija o uvjetima pod kojima se namjerava voditi kazneni progon protiv navedene osobe ili joj oduzeti slobodu, kao i o mogućnostima prilagodbe tih uvjeta njezinom zdravstvenom stanju kako bi se spriječilo ostvarenje takve opasnosti.⁴⁷

Međutim, ovdje se postavljaju dva dodatna pitanja čiji odgovori nisu sadržana u Okvirnoj odluci. Prvo pitanje je što ako na temelju dostavljenih informacija pravosudno tijelo izvršenja EUN zaključi da će tražena osoba u slučaju predaje biti izložena opasnosti po život ili zdravlje u državi izdavanja EUN, a ta opasnost se ne može otkloniti u nekom razumnom roku? Koliko dugo se u takvoj situaciji može odgađati predaja tražene osobe, posebno stoga što je narav odgode, sukladno Okvirnoj odluci, privremena, a ne trajna? Drugo pitanje je što ako je s obzirom na prirodu bolesti tražene osobe, koja je teško bolesna, upitno hoće li uopće do predaje ikada doći?

Odgovarajući na oba pitanja, a imajući u vidu intenciju Okvirne odluke, zaključuje se kako u slučaju da se opasnost za život ili zdravlje tražene osobe ne može otkloniti u nekom razumnom roku, da tada odgoda predaje tražene osobe ne može trajati dulje vrijeme, a posebno ne neko neodređeno vrijeme. Uostalom, u takvom bi slučaju tražena osoba mogla ostati

⁴⁴ Presuda Suda Europske unije br. C-699/21 od 18. travnja 2023. godine.

⁴⁵ O tome u presudi Suda Europske unije br. C-354/20 i C-412/20 (spojeni predmeti) od 17. prosinca 2020. godine.

⁴⁶ Presuda Suda Europske unije br. C-404/15 i C-659/15 (spojeni predmeti) od 05. travnja 2016. godine.

⁴⁷ Presuda Suda Europske unije br. C-699/21 od 18. travnja 2023. godine.

neodređeno vrijeme pod EUN izdanim protiv nje, iako u stvarnosti nema nikakvih realnih izgleda da će biti predana državi članici koja je izdala EUN.⁴⁸ U tim okolnostima, a uzimajući u obzir čl. 1. st. 3. Okvirne odluke,⁴⁹ čl. 4. Povelje,⁵⁰ čl. 6. Ugovora o Europskoj uniji,⁵¹ kao i presude Suda Europske unije br. C-404/15 i C-241/15, jasno je kako pravosudno tijelo koje treba izvršiti predaju tražene osobe tada iz opravdanih razloga neće moći postupiti po EUN. Ako se dogodi takva situacija (dakle, da je tražena osoba trajnije i ozbiljnije bolesna), tada bi pravosudna tijela dviju država članica EU mogla razmotriti i mogućnost npr. ustupanja i preuzimanje kaznenog progona, povlačenja EUN i sl.⁵²

S druge strane, odgovarajući na zahtjev Ustavnog suda Italije, Sud Europske unije u svojoj presudi odlučio kako pravosudno tijelo izvršenja mora odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga ako se, s obzirom na informacije koje je pružilo pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog kao i sve druge informacije kojima pravosudno tijelo izvršenja raspolaže, ta opasnost očito ne može otkloniti u razumnom roku. Nasuprot tomu, ono mora dogovoriti novi datum predaje s pravosudnim tijelom koje izdaje uhidbeni nalog ako se navedena opasnost može otkloniti u takvom roku.⁵³

4. Zaključak

EUN je jedan od najvažnijih pravnih instrumenata pravosudne suradnje između država članica EU u kaznenopravnim stvarima koji se temelji na visokoj razini povjerenja i međusobnog priznanja unutar država članica EU. Njegova osnovna svrha je stvoriti bržu i učinkovitiju pravosudnu suradnju te na taj način omogućiti slobodan protok pravosudnih odluka u kaznenim stvarima u području slobode, sigurnosti i pravde. EUN je prije svega donio velike promjene koje se odnose na izravnu i slobodnu komunikaciju između pravosudnih tijela država članica EU te isključenje bilo kakvog oblika miješanja izvršne vlasti, isključenje provjere dvostruke kažnjivosti za ukupno 32 taksativno navedena kaznena djela, omogućavanje predaje vlastitih državljana te u konačnici i kraće rokove za donošenje odluke o provedbi EUN i predaje tražene osobe.

⁴⁸ Presuda Suda Europske unije br. C-699/21 od 18. travnja 2023. godine.

⁴⁹ U čl. 3. st. 1. Okvirne odluke navedeno je kako Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u čl. 6. Ugovora o Europskoj uniji.

⁵⁰ Prema čl. 4. Povelje koji nosi naslov „Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne“ nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.

⁵¹ U čl. 6. Ugovora o Europskoj uniji propisano je:

Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima od 7. prosinca 2000., kako je prilagođena u Strasbourgu 12. prosinca 2007., koja ima istu pravnu snagu kao Ugovori.

Odredbama Povelje ni na koji se način ne proširuju nadležnosti Unije kako su utvrđene u Ugovorima.

Prava, slobode i načela Povelje tumače se u skladu s općim odredbama glave VII. Povelje kojima se uređuje njezino tumačenje i primjena, uzimajući u obzir objašnjenja iz Povelje kojima se određuju izvori tih odredaba.

Unija pristupa Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. To pristupanje ne utječe na nadležnosti Unije kako su utvrđene u Ugovorima.

Temeljna prava, kako su zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava Unije.

⁵² Priručnik Europske komisije o izdavanju i izvršavanju europskog uhidbenog naloga (2017), Službeni list Europske unije, 2017/C 335/01, str. 51.

⁵³ Presuda Suda Europske unije br. C-699/21 od 18. travnja 2023. godine.

Načelo uzajamnog priznanja, koje je „kamen temeljac“ pravosudne suradnje u kaznenom području, proizlazi iz odredbe čl. 1. st. 2. Okvirne odluke (odnosno čl. 3. Zakona o pravosudnoj suradnji) prema kojemu su sve države članice EU obvezne izvršiti EUN. Međutim, opća dužnost izvršenja EUN ograničena je obveznim i fakultativnim razlozima za neizvršenje EUN (čl. 3, 4. i 4.a Okvirne odluke te čl. 20 i 21. Zakona o pravosudnoj suradnji). Mogućnost odbijanja izvršenja EUN zamišljena je samo kao iznimka koja se mora usko tumačiti, a pravosudna tijela država članica mogu se pozvati samo na one razloge koji su preneseni u njihova nacionalna zakonodavstva.⁵⁴ No, Okvirna odluka ne predviđa mogućnost da pravosudna tijela izvršenja mogu odbiti izvršenje EUN zbog postojanja ozbiljnih humanitarnih razloga poput opasnosti od očitog ugrožavanja života ili zdravlja tražene osobe. Naime, prema načelu uzajamnog povjerenja između država članica EU postoji pretpostavka da liječenje tražene osobe može na primjeren način biti nastavljeno u državi koja je izdala EUN. Upravo radi toga, Okvirna odluka u čl. 23. st. 4., a Zakon o pravosudnoj suradnji u čl. 35. st. 3. propisuje mogućnost privremene odgode predaje tražene osobe zbog ozbiljnih humanitarnih razloga (opasnost od očitog ugrožavanja života ili zdravlja).

Razmatrajući aktualnu sudsku praksu hrvatskih sudova i praksu Suda Europske unije, te istražujući dostupnu literaturu, zaključeno je kako privremena odgoda predaje tražene osobe zbog ozbiljnih humanitarnih razloga može trajati samo privremeno, ali ne i neograničeno, s obzirom da je narav ove odgode „privremena“, a ne „trajna“. S druge strane, ako se eventualno utvrdi da su ozbiljni humanitarni razlozi tražene osobe neograničenog trajanja (npr. u slučaju trajne i ozbiljnije bolesti), stav je da se tada u pogledu tražene osobe mogu primijeniti drugi pravni instituti međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima kao npr. povlačenje EUN, ustupanje i preuzimanje kaznenog progona. Suprotno tome, ukoliko predaja tražene osobe ne bi bila izvršena u nekom razumnom roku, a što je i intencija EUN, već bi odgoda trajala duže vrijeme, bez neke određene naznake kada bi završila, to bi u stvarnosti značilo „prešutno“ odbijanje izvršenja EUN. Međutim, u kontekstu trajnije i ozbiljnije bolesti tražene osobe, za koju je evidentno da bi se predajom ta osoba izložila „stvarnoj opasnosti od znatnog smanjenja njezina očekivanog životnog vijeka ili od brzog, znatnog i ireverzibilnog pogoršanja njezinog zdravstvenog stanja“, te ako pravosudno tijelo koje je izdalo EUN ne može pružiti kvalitetno jamstvo „o uvjetima pod kojima se namjerava voditi kazneni progon protiv tražene osobe ili joj oduzeti slobodu, kao i o mogućnostima prilagodbe tih uvjeta njezinom zdravstvenom stanju kako bi se spriječilo ostvarenje takve opasnosti“, tada, prema presudi Suda Europske unije, pravosudno tijelo izvršenja mora odbiti izvršenje EUN.⁵⁵ Iako zbog ovih razloga Okvirnom odlukom niti Zakonom o pravosudnoj suradnji nije predviđeno odbijanje izvršenja EUN, zaključak je da je ovo kvalitetno rješenje s obzirom da ni u kojem slučaju ne bi bilo dobro da EUN cijelo vrijeme ostaje „otvoren“ protiv tražene osobe, iako nema nikakvih stvarnih izgleda da će zbog trajnije i ozbiljnije bolesti biti predana državi koja ga potražuje. Prema tome, iako će ovakve situacije biti rijetke u praksi, apsolutno je prihvatljivo da se zbog ovakvih i sličnih slučajeva iznašlo kvalitetno rješenje, a da se pri tome ne ugrozi sustav pravosudne suradnje između država članica EU.

⁵⁴ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i vijeću o provedbi Okvirne odluke Vijeća od 13. lipnja 2002. godine o EUN i postupcima predaje između država članica, Bruxelles, COM (2020), str. 12.

⁵⁵ Presuda Suda Europske unije br. C-699/21 od 18. travnja 2023. godine.

LITERATURA

Knjige, časopisi, zbornici i druge publikacije

1. Burić, Z. (2007). Europski uhidbeni nalog, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 14(1), 217-266.
2. Đurđević, Z. (2007). Europski sud pravde i legitimitet europskog uhidbenog naloga, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 14(2), 1021-1028.
3. Đurđević, Z. (2008). Lisabonski ugovor: prekretnica u razvoju kaznenog prava u Europi, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 15(2), 1077-1127.
4. Garačić, A.; Garačić, Turković, M. (2020). *Zakon o praovosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članica Europske unije u sudskoj praksi*, II. Izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Libertin naklada d.o.o., Rijeka.
5. Filipović, I. (2012). Implementacija europskog uhidbenog naloga u pravni poredak RH, *Policajska sigurnost*, 21(1), 188-203.
6. Krapac, D. (2006). *Međunarodna kaznenopravna pomoć*, Narodne novine, Zagreb.
7. Krapac, D. (2014). Okvirna odluka Vijeća (Europske unije) od 13. VI. 2002. o Europskom uhidbenom nalogu (EUN) i postupcima predaje između država članica (2002/584/PUP), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 64(5-6), 955-988.
8. Krapac, D. i suradnici (2014). *Kazneno procesno pravo*, Prva knjiga: Institucije, VII. Izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Narodne novine, Zagreb.
9. Materljan, I.; Materljan, G. (2019). Europski uhidbeni nalog za napredne korisnike: Odluka o neizvršenju naloga zbog obustave istrage *in rem* (načelo *ne bis in idem*) i ispitivanje njezine zakonitosti, *Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu*, 26(1), 59-90.
10. Pavišić, B. i suradnici (2010). *Kazneno postupovno pravo*, 3. izdanje, Pravni fakultet u Rijeci, Rijeka.
11. Primorac, D. (2018). Europski uhidbeni nalog – teorija i praksa, Alfa, Zagreb.
12. Primorac, D.; Krmek, M i Pilić, M. (2015). Zbornik radova s međunarodne naučno-stručne konferencije pod naslovom „Usklađivanje zakonodavstva s ACQUIS-em“, International Burch University, Sarajevo.
13. Primorac, D.; Buhovac, M.; Pilić, M. (2018). Europski istražni nalog kao novi instrument pravosudne suradnje država članica u kaznenim predmetima s posebnim osvrtom na hrvatsko pravo, *Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske*, X(1).
14. Primorac, D; Buhovac, M; Pilić, M. (2020). Teorijski i praktični aspekti pravosudne suradnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine u postupcima izručenja vlastitih državljana, *Godišnjak akademija pravnih znanosti Hrvatske*, XI(1).
15. Primorac, D. (2021) Samoizolacija kao posebna sigurnosna-pravna mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti u kontekstu koronavirusa (COVID-19) – javnopravni aspekti, *Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske*, XII(1).
16. Priručnik Europske komisije o izdavanju i izvršavanju europskog uhidbenog naloga (2017), *Službeni list Europske unije*, 2017/C 335/01.
17. Turudić, I.; Pavelin Borzić, T. i Bujas, I. (2014). Europski uhidbeni nalog s primjerima iz sudske prakse, Novi informator, Zagreb.

18. Turudić, I. (2014). Europski uhidbeni nalog s osvrtom na praksu hrvatskih sudova, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, 21(2), 327-353.
19. Zečević, D; Škavić, J. (1996). *Osnove sudske medicine za pravnike*, Barbat, Zagreb.
20. Zečević, D; Škavić, J. (2010). *Načela sudskomedicinskih vještačenja*, Ljevak, Zagreb.

Ustav, zakoni, konvencije, odluke i drugi propisi

1. Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine – Međunarodni ugovori br. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17).
2. Izvješće Komisije Europskom parlamentu i vijeću o provedbi Okvirne odluke Vijeća od 13. lipnja 2002. godine o EUN i postupcima predaje između država članica, Bruxelles, COM (2020).
3. Okvirna Odluka Vijeća Europske unije od 13. lipnja 2002. godine o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica 2002/584/PUP (Službeni list Europske unije SL L 190 od 18. srpnja 2002. godine).
4. Okvirna odluka Vijeća Europske unije 2009/299/PUP o izmjeni okvirnih odluka 2002/584/PUP, 2005/214/PUP, 2006/783/PUP, 2008/909/PUP i 2008/947/PUP radi jačanja postupovnih prava osoba i poticanja primjene načela uzajamnog priznavanja odluka donesenih na suđenju u odsutnosti dotične osobe (Službeni list Europske unije L 81/24 od 27. ožujka 2009. godine).
5. Povelja Europske unije o temeljnim pravima (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=RO>) - pristup 16. svibnja 2023. godine).
6. Program mjera za provedbu temelja uzajamnog priznavanja odluka u kaznenim stvarima, Službeni list Europske unije SL C 12 od 15. siječnja 2001. godine.
7. Rezolucija Europskog parlamenta od 20. siječnja 2021. godine o provedbi Europskog uhidbenog naloga i postupka predaje između država članica (2019/2207 INI), Službeni list Europske unije br. C 456/2 od 20. siječnja 2021. godine.
8. Ugovor o Europskoj uniji (https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0011.01/DOC_2&format=PDF) - pristup: 14. svibnja 2023. godine.
9. Ustav RH (Narodne novine br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14).
10. Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Narodne novine br. 178/04).
11. Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama EU (Narodne novine br. 91/2010, 81/2013, 124/2013, 26/2015, 102/2017, 68/2108, 70/2019 i 141/2020).

Sudska Praksa

1. Presuda Suda Europske unije br. C-699/21 od 18. travnja 2023. godine.
2. Presuda Suda Europske unije br. C-562/21 i C-563/21 (spojeni predmet) od 22. veljače 2022. godine.
3. Presuda Suda Europske unije br. C-354/20 i C 412/20 (spojeni predmeti) od 24. ožujka 2021. godine.

4. Presuda Suda Europske unije br. C-241/15 od 01. lipnja 2016. godine.
5. Presuda Suda Europske unije br. C-404/15 i C 659/15 (spojeni predmeti) od 05. travnja 2016. godine.
6. Rješenje Vrhovnog suda RH br. Kž-eun 39/2018 od 08. siječnja 2019. godine.
7. Rješenje Vrhovnog suda RH br. Kž-eun 10/2020 od 27. travnja 2020. godine.
8. Rješenje Županijskog suda u Puli br. Kir-eun-1/16 od 28. studenoga 2016. godine.

Summary

EUROPEAN ARREST WARRANT AND TEMPORARY POSTPONEMENT OF SURRENDERING A SOUGHT PERSON FOR SERIOUS HUMANITARIAN REASONS – RECENT COURT PRACTICE

Unlike the traditional form of extradition of sought persons, that was a long and complex process that did not achieve the wanted effects, the European Arrest Warrant, as a simplified form of surrendering of sought persons, has enabled free and swift flow of judicial decisions in the criminal matters in the field of freedom, security and justice. This is a legal institute of international judiciary aid that includes a high level of trust and mutual recognition between the European Union member states, based on the EU Council Framework Decision of 13 June 2002 on the European Arrest Warrant and the surrender procedures between Member States 2002/584/PUP. The European Arrest Warrant stipulates, among others, the reasons for compulsory and facultative non-performance of the European Arrest Warrant, and the possibilities of temporary postponement of surrendering the sought person for serious reasons, where there is a possibility of compromising the person's health or life (serious humanitarian reasons). In this context the author analyses, through the Croatian and the European court cases, various situations that may occur at temporarily postponing surrendering a sought person for serious humanitarian reasons. Furthermore, the author suggests solutions of various disputed questions, such as how long a temporary postponement may last, what options judicial authorities have if humanitarian reasons are expected to last longer periods of time or even permanently, and like.

Keywords: issuing country, European Arrest Warrant, executing country, temporary postponement, serious humanitarian reasons.

